

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Teze diplomové práce

Zahraniční obchod vínem

Bc. Markéta Pastvinská

© 2017 ČZU v Praze

Souhrn

Tato diplomová práce se zabývá zahraničním obchodem s vínem v letech 1995 – 2015. Data a podklady jsou získány z odborné literatury a jsou doplněny z internetových zdrojů. Na základě teoretických východisek byl v práci sestaven ekonometrický model na dovoz vína do České republiky. Tento model byl poté ekonomicky, statisticky a ekonometricky verifikován a byly interpretovány pružnosti pro rok 2015. Dále byla provedena prognóza ex-post pro dovoz vína do České republiky a prognóza ex-ante pro dovoz vína na 3 roky. Vybrané proměnné z ekonometrického modelu jsou graficky znázorněny a jsou u nich určeny trendové funkce. Na základě ekonometrického modelu a trendových funkcí bylo poukázáno na rostoucí trend zahraničního obchodu s vínem a následující dopady na tuzemské vinaře.

Klíčová slova: zahraniční obchod, víno, trend, ekonometrický model, dopady, dovoz, vývoz, produkce, časová řada, trh, rozloha vinic

Cíl práce a metodika

Hlavním cílem práce je predikce vývoje mezinárodního obchodu s vínem a diskutovat jeho dopad na tuzemské vinaře. Dílčím cílem práce je sestavení ekonometrického modelu na dovoz vína do České republiky a identifikovat faktory, které dovoz vína ovlivňují nejvíce. První část se soustřeďuje na vytvoření lineárního regresního modelu na dovoz vína do České republiky. Druhá část se zaměřuje na ekonomickou, statistickou a ekonometrickou verifikaci modelu a na výpočet a interpretaci pružností.

Dalším dílčím cílem je provedení predikce vybraných ukazatelů pomocí časových řad na následující roky. Na základě provedení těchto analýz je stanoven rostoucí či klesající trend mezinárodního obchodu s vínem a následně jsou diskutovány dopady na tuzemské vinařské společnosti a vinaře.

Metodika literární rešerše spočívá v analýze, syntéze a kompilaci dostupných knižních a internetových zdrojů zabývajících se problematikou zahraničního obchodu zaměřeného především na révu vinnou a víno.

Vlastní práce vychází z teoretických východisek a je zpracována na základě sekundárních dat. Tato data jsou získána z internetových stránek Českého statistického úřadu, ze Situačních a výhledových zpráv Ministerstva zemědělství, z internetových stránek The International Organisation of Vine and Wine a z internetových stránek Celní správy.

Data jsou zpracována do časových řad v období od roku 1995 do roku 2015. Tato data jsou podkladem pro sestavení ekonometrického modelu. Ekonometrický model je sestaven v programu Gretl. Z výsledků prognóz jsou interpretovány výsledky a jejich předpokládaný dopad na tuzemské vinaře.

Zhodnocení výsledků a doporučení

Tato diplomová práce se zabývala vývojem zahraničního obchodu s vínem a jeho predikcí do následujících několika let. Podklady k vytvoření ekonometrického modelu byly zpracovány na základě studia odborné literatury, ze Situačních a výhledových zpráv: Réva vinná a víno od roku 1997 do roku 2016, ze Zpráv o trhu vína a vinných hroznů od Státního zemědělského intervenčního fondu od roku 2003 do roku 2016 a z internetových stránek ČSÚ. Samotný model byl vytvořen v programu Gretl a pomocné výpočty a prognózy byly zpracovány

v programu Microsoft Excel. Bylo pracováno s časovou řadou dlouhou 21 let, a to od roku 1995 do roku 2015. Vývoj jednotlivých proměnných a prognóza dovozu vína byla stanovena pro roky 2016, 2017 a 2018.

Hlavním cílem práce byla predikce vývoje mezinárodního obchodu s vínem a sestavení ekonometrického modelu na dovoz vína do ČR a identifikovat, co dovoz vína nejvíce ovlivňuje a predikovat jeho vývoj. Na základě teoretických východisek a sestaveného ekonometrického modelu byl predikován rostoucí trend vývoje zahraničního obchodu s vínem.

S rostoucím trendem vývoje zahraničního obchodu se dle prognózy bude zvyšovat dovoz vína do České republiky, což má především negativní dopad na tuzemské vinaře. Dovoz zahraničního vína bude ohrožovat tuzemské vinaře zejména svou nižší cenou oproti tuzemským vínům. S rostoucím dovozem vína do ČR vzniká na tuzemském trhu velká konkurence zahraničních vín před tuzemskými. S tím souvisí i v poslední době rostoucí trend nelegálního, či jinak deklarovaného dovozu vinných hroznů a vína. Vína a hrozny jsou následně smíchávána s tuzemskou produkcí a poté prodávána jako tuzemský produkt. Situace by se mohla zlepšit s novelou Zákona o vinohradnictví a vinařství, ve které by mělo být nově uvedeno, že prodej sudového vína bude umožněn, pouze pokud bylo víno vypěstováno a vyrobeno na území České republiky. To by ochránilo tuzemské vinaře před levnějším dováženým vínem, které bývá často pančováno a vydáváno za tuzemské víno.

Tuzemským vinařům bylo doporučeno zúčastňovat se vinařských soutěží v zahraničí a pro úspěch na tuzemském trhu zvyšovat, resp. udržovat kvalitu produkovaného vína. V České republice má spotřeba vína pomalu rostoucí trend. Tuzemští vinaři mají šanci uspět na tuzemském trhu především svou kvalitou tuzemských vín oproti dováženým vínům, které se k nám dovážejí ve velkém množství na úkor kvality. Vinaři by se měli zaměřit především na produkci jakostních a přívlastkových vín, díky jejichž kvalitě můžou konkurovat vínům ze zahraničních oblastí. Proto není doporučeno zavádět nové moderní technologie (např. přechod z dřevěných sudů na moderní nerezové provozy), ale zachovat si tradiční výrobu kvalitního vína.

Dále je nutné pokračovat v podpoře tzv. vinné turistiky, kdy je možno navštěvovat ve vybraných regionech jednotlivá vinařství a propagovat a prezentovat tuzemská vína nejen v České republice ale i v ostatních zemích. Dalším doporučením může být nejen účast na

zahraničních soutěžích, ale i získávání kontraktů na dodávky vín pro vybrané významné partnery. Důležité jsou v tomto ohledu pozitivní reference a větší šíření povědomí o tom, že Česká republika již není pouze zemí piva, ale díky úspěchům na zahraničních vinařských soutěžích, i zemí kvalitního vína.

Seznam vybraných použitých zdrojů

1. BÁRTA, Luboš. 2013. Public relations a marketingová komunikace v obchodu s vínem. Praha : Radix, 2013. ISBN 978-80-87573-07-5.
2. BENEŠ, Vlastislav a kolektiv, a. 2004. Zahraniční obchod: Příručka pro obchodní praxi. Praha : Grada Publishing, a.s., 2004. ISBN 80-247-0558-3.
3. HANČLOVÁ, Jana. 2012. Ekonometrické modelování: klasické přístupy s aplikacemi. Praha : Professional publishing, 2012. ISBN 978-80-7431-088-1.
4. KRAUS, Vilém, FOFFOVÁ, Zuzana, VURM, Bohumil. 2008. Nová encyklopedie českého a moravského vína 2.díl. Praha: Praga Mystica, 2008. ISBN 978-80-86767-09-3.
5. Ministerstvo zemědělství ČR. září 2016. Situační a výhledová zpráva réva vinná a víno. [Online] Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2016, PDF. ISBN 978-807434-316-2.
6. SVATOŠ, Miroslav a kolektiv, a. 2009. Zahraniční obchod: teorie a praxe. Praha : Grada Publishing, a.s., 2009. ISBN 978-80-247-2708-0.
7. SZIF. Státní zemědělský intervenční fond. 2015. Zpráva o trhu vína a vinných hroznů. [PDF] Praha: autor Státní zemědělský intervenční fond. Dostupné z: https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fzpravy%2Ftis%2Fzpravy_o_trhu%2F08%2F1424097017022.pdf.